

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2020

waterschap Hollandse Delta

Aan de Verenigde Vergadering en het
college van dijkgraaf en heemraden
van waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2980 GC RIDDERKERK

Onderwerp

Accountantsverslag 2020

Datum

1 april 2021

Kenmerk

312017020.21.061

Geachte leden van de Verenigde Vergadering, geacht college,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2020 van uw waterschap afgerond. De jaarrekening van waterschap Hollandse Delta is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van dijkgraaf en heemraden. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 22 maart 2021 hebben wij een aantal controlebevindingen reeds besproken met de concerncontroller en met een vertegenwoordiging van de afdeling Financiën. Op 21 april 2021 bespreken wij de uitkomsten besproken met de auditcommissie.

Bij de jaarrekening 2020 hebben wij op 1 april 2021 een goedkeurende controleverklaring afgegeven, zowel voor het aspect getrouwheid als voor het aspect rechtmatigheid.

Ons accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2020. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor de Verenigde Vergadering en het college van dijkgraaf en heemraden.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: W. Kalkman RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Wouter Kalkman

Tel: 06 – 2127 2977

Amar Iqbal

Tel: 06 –4003 1051

1.	Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij	1
2.	Financiële positie en resultaat	6
3.	Bevindingen eindejaarscontrole	11
4.	Interne beheersing	17
5.	Overige aangelegenheden	19

1.

Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 21 juli 2020 (kenmerk 312017020.20.228) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2020. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van waterschap Hollandse Delta.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de beleidsregels toepassing Wet normering topinkomens (WNT).

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2020 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het vastgestelde controleprotocol

De wijze waarop wij de materialiteit bepaald hebben, sluit aan op het door de Verenigde Vergadering op 25 september 2014 vastgestelde Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening en het daarbij behorende normenkader 2020 dat is vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 14 oktober 2020. De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in artikel 5.2 lid 1 van het Waterschapsbesluit. In het controleprotocol heeft u geen lagere marges vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd. De bij onze controle van de jaarrekening 2020 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen derhalve:

Bron: jaarrekening 2020	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 2.189.000	€ 6.567.000

De Verenigde Vergadering heeft in het controleprotocol de rapporteringstolerantie vastgesteld op € 150.000.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2020 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed.

- Voorzieningen vanwege het schattingselement en de daarmee samenhangende schattingsonzekerheden.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw waterschap.
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengstenstromen; dat zijn de waterschapsbelastingen, de bijdragen van derden, de goederen en diensten aan derden en de interne verrekeningen – geactiveerde lasten.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Betaalproces, vanwege de potentiële (fraude-)risico's.
- Verantwoording WNT (vanwege de complexe wet- en regelgeving).

Het inschatten als significant risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw waterschap. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'Bevindingen eindejaarscontrole'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk 'Interne beheersing'.

De baten en lasten, alsmede balansmutaties, zijn in materiële zin rechtmatig. Wij rapporteren fouten rondom de begrotingsrechtmatigheid en de naleving Europese aanbestedingsregels.

Op basis van uw controleprotocol en normenkader hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw waterschap gecontroleerd. Hierbij zijn geen materiële bijzonderheden geconstateerd. Op het programma Waterketen, op het programma Wegen en Algemene dekkingsmiddelen is sprake van een overschrijding van de begroting (lasten). De begrotingsrechtmatigheidsfout op het programma Wegen telt voor een bedrag van € 670.000 door in ons rechtmatigheidsoordeel.

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole bevat daarnaast de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw uitgevoerde crediteurenanalyse (spendanalyse) gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2020 is nageleefd. Hierbij constateren wij dat voor 5 dossiers de Europese aanbestedingsregels niet zijn nageleefd voor een bedrag van € 322.000.

Onze conclusie is derhalve dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2020 met uitzondering van de begrotingsrechtmatigheidsfout op het programma Wegen en de naleving van de Europese aanbestedingsregels. Deze rechtmatigheidsfouten beïnvloeden de strekking van onze controleverklaring niet.

De jaarrekening voldoet aan het waterschapsbesluit

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van waterschap Hollandse Delta. Daarnaast vereisen zij van het college van dijkgraaf en heemraden het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van waterschap Hollandse Delta zijn uiteengezet in de jaarstukken 2020 in onderdeel ‘5.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbestemming’.

Wij hebben het door het college van dijkgraaf en heemraden toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het Waterschapsbesluit.

Geen geïdentificeerde materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn derhalve niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening 2020 van waterschap Hollandse Delta een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen op 31 december 2020 en het resultaat over 2020. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader (vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 14 oktober 2020). Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door de Verenigde Vergadering wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de dijkgraaf en de secretaris-directeur ondertekend besluit van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

In de controleverklaring hebben wij een paragraaf opgenomen waarin wij de nadruk leggen op de in hoofdstuk 5.3.6, onderdeel Gebeurtenissen na balansdatum, opgenomen uiteenzetting van het college van dijkgraaf en heemraden over de mogelijke financiële impact voor waterschap Hollandse Delta van de uitbraak van het Coronavirus. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

2.

Financiële positie en resultaat

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw waterschap neemt in absolute zin toe

In hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, de verslaggevingsregels voor waterschappen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2020 bedraagt € 7.264.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 10.750.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2020 € 18.014.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

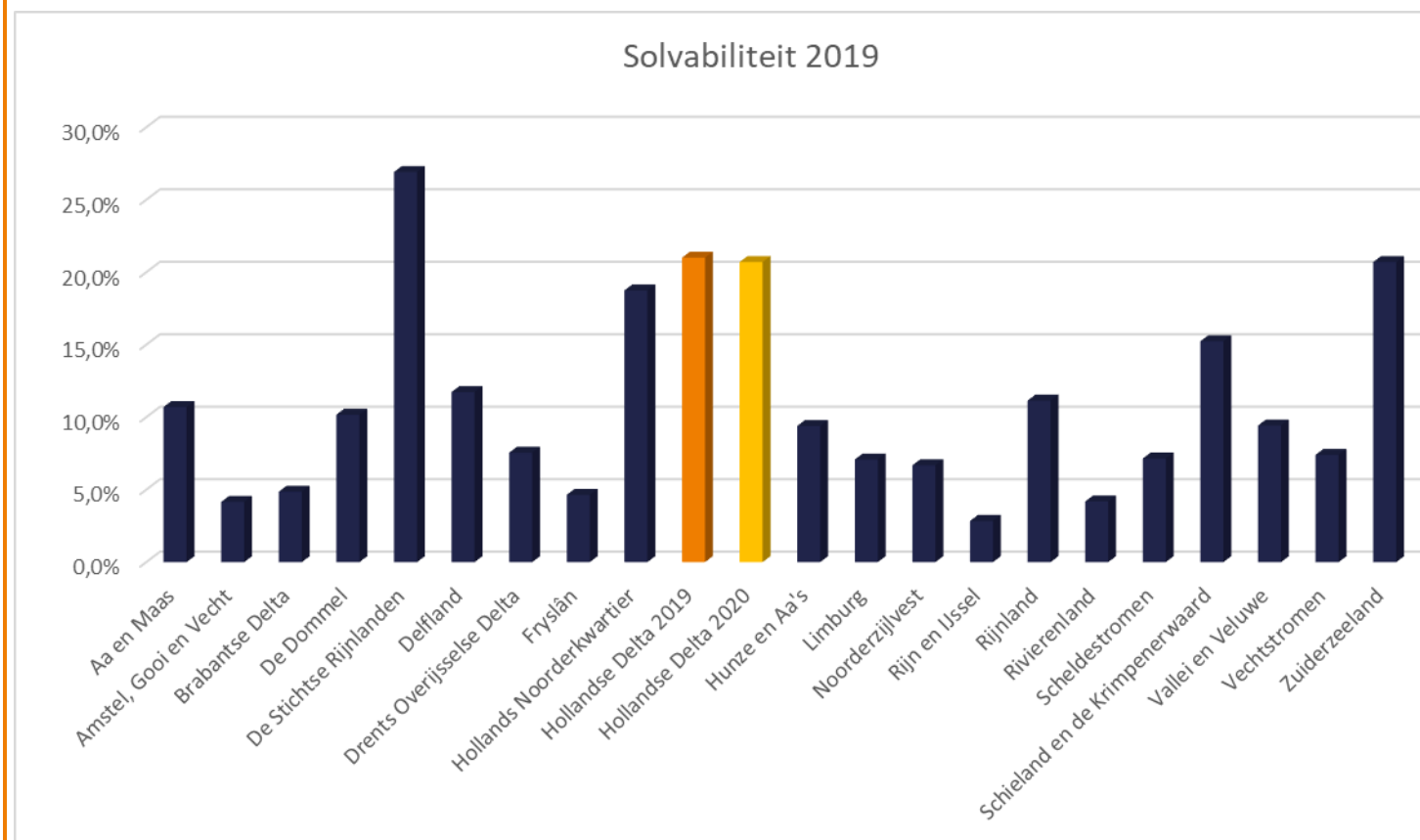
In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2020	2019	2018	2017	2016
Eigen vermogen per 1 januari	69.631	63.358	56.708	48.896	40.724
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 10.750	1.551	5.174	-/- 3.269	828
Gerealiseerd resultaat	18.014	4.723	1.476	11.081	7.344
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	7.264	6.274	6.650	7.812	8.172
Eigen vermogen per 31 december	76.895	69.631	63.358	56.708	48.896

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de stortingen in en onttrekkingen aan de reserves, in overeenstemming met de besluiten van uw Verenigde Vergadering. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2020 20,6% van het balanstotaal (op 31 december 2019: 21,0% van het balanstotaal). In de toelichting op balans bij het onderdeel eigen vermogen van de jaarrekening geeft het college een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2020. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Voor de waterschappen zijn geen objectieve normen te benoemen, maar een vergelijking met andere waterschappen is wel mogelijk. Ter vergelijking hebben wij de solvabiliteit van de 21 waterschappen opgenomen. Het gemiddelde van de waterschappen over 2019 bedraagt 10%. Daaruit blijkt dat de solvabiliteit van uw waterschap per 31 december 2020 boven het gemiddelde van Nederland ligt.

Ter vergelijking over 2019 en 2020 (2020 alleen uw waterschap):

Bron: www.waterschapsspiegel.nl

**Resultaat 2020 is beïnvloed
door reservemutatie(s)**

Exploitatieresultaat (in € 1.000.000)

Totale baten	193,1	
Totale lasten	185,8	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		7,3
Af: stortingen in reserves	33,2	
Bij: onttrekkingen aan reserves	43,9	
Saldo mutaties reserves, per saldo onttrekking		10,7
Gerealiseerd resultaat (voordelig)		18,0

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent het waterschap ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw waterschap het volgende:

De exploitatie over 2020 laat een voordelig gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 7,3 miljoen zien, ten opzichte van een begroot (na wijziging) nadelig saldo van € 4,5 miljoen. Dit is een voordeel van € 11,8 miljoen. Het gerealiseerde voordelig resultaat ad € 18,0 miljoen is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard. Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

Het voordelige exploitatieresultaat 2020 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het

inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is eveneens inzicht in de incidentele baten en lasten gegeven. Kortheidshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

Het college van dijkgraaf en heemraden kwalificeert het weerstandsvermogen als ruim voldoende tot uitstekend om de onderkende risico's af te kunnen dekken

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit heeft het college bepaald op € 11,0 miljoen; dit komt overeen met de algemene reserve. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het college een opsomming gegeven van ingeschatte risico's. Deze cumuleren voor 2020 tot een bedrag van € 3,6 miljoen (85% van het risico). Op basis van deze kwantificering constateert het college dat het beschikbare weerstandsvermogen ruim voldoende tot uitstekend is. De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit in de jaarrekening op totaalniveau is 3,0. In de paragraaf weerstandsvermogen is een splitsing en analyse per algemene reserve opgenomen.

Het gemiddelde over 2019 van de waterschappen in Nederland bedraagt 2,4 (zie www.waterschapsspiegel.nl).

Wij verwijzen u voor de onderkende risico's en de kwantificering daarvan naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Overigens merken wij hierbij op dat deze cijfers niet aan accountantscontrole of een beoordelingsopdracht zijn onderworpen.

3.

Bevindingen eindejaarscontrole

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Oplevering was voldoende, maar wij zien verbeterpunten

Bij de start van de controle waren de jaarstukken compleet en waren de onderbouwende documenten en analyse voor ons beschikbaar. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een efficiënte en effectieve controle met een zo beperkt mogelijke belasting van de medewerkers van uw organisatie. Bij een beperkt aantal onderwerpen hebben wij gezamenlijk met uw organisatie geconstateerd dat er mogelijkheden zijn om de efficiënte onderbouwing van posten en de efficiënte controle daarvan te verhogen. Voorbeelden zijn de overlopende activa en passiva en de (volledigheid van de) crediteuren.

Wij zullen het initiatief nemen om direct na het afronden van de controle van de jaarrekening 2020 deze verbeterpunten met uw medewerkers te bespreken. Bij de controle hebben wij de volledige medewerking van uw organisatie gekregen en werden onze vragen snel beantwoord. Ondanks de coronacrisis en als gevolg daarvan het thuiswerken, is de controle van de jaarrekening 2020 naar onze mening goed verlopen.

U heeft grip op de controle van de Europese aanbestedingen

In het kader van de verbijzonderde interne controle heeft uw organisatie een grondige analyse van de opdrachtverleningen uitgevoerd, met als doel om vast te stellen of uw waterschap aan de richtlijnen rondom Europese aanbesteding heeft voldaan. Wij hebben vooraf met uw medewerkers afspraken gemaakt op welke wijze de spendanalyse dient te worden geanalyseerd.

Wij komen in beperkte mate tot andere fouten dan geconstateerd in uw verbijzonderde interne controle (VIC). Volgens uw rapportage VIC 2020 zijn fouten aangetroffen voor een bedrag van € 295.000. Na onze controle stijgen de onrechtmatigheden beperkt tot een bedrag van circa € 322.000. Dit bedrag is lager dan de goedkeuringsmaterialiteit en heeft derhalve geen invloed op de strekking van de controleverklaring.

Dat is een verbetering ten opzichte van 2019. De afwijkingen over 2019 bedroegen € 1.151.000 (2018 circa € 884.000).

Wat merken wij op naar aanleiding van onze controle:

- In de inkoopdossiers zijn de startnotities verder verbeterd. Dit is een belangrijke verbetering voor het aantonen van de juiste aanbestedingsvorm.
- De inhuur van personeel verloopt goed via het dynamische aankoopstelsel (DAS).
- De uitvoering van de verbijzonderde interne controle kan verder worden verbeterd door de spendanalyse verder uit te breiden met de analyse van de spend per opdracht van de crediteur; immers één crediteur kan meerdere opdrachten bij uw waterschap hebben. Per opdracht moet een analyse op aanbestedingsrechtmatigheid plaatsvinden. Bij diverse crediteuren bleken er meerdere opdrachten te lopen, dan initieel uit de intern opgestelde spendanalyse kwam. Dus niet

alle opdrachten van deze crediteuren zijn in de spendanalyse betrokken. Met het gebruik van ons format “Europees aanbesteden” kunt u hieraan invulling geven.

- Het is van belang om na gunning de opdrachten te blijven volgen en daarvan vastleggingen te maken. Daarbij is het belangrijk om vast te stellen dat de uitgaven passen binnen de opdracht. Afwijkingen daarvan dienen opnieuw langs de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen te worden gelegd.

De conclusie is dat belangrijke stappen zijn gezet en twee aanbevelingen in de laatste twee bullets uw aandacht vragen.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen zijn onzeker

Een belangrijke toelichting in uw jaarstukken zijn de zogenoemde “Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen”. Dit zijn rechten en verplichtingen die op basis van het verslaggevingsstelsel niet in de balans zijn opgenomen. Het kostte ons moeite tijdens de controle om de informatie te krijgen om de juistheid en de volledigheid van de verplichtingen te controleren.

Vorig jaar schreven wij in ons accountantsverslag:

“Waterschap Hollandse Delta heeft in de loop van 2019 geïnvesteerd in een contractmanagementsysteem. In dit systeem staan alle contracten die het waterschap heeft met haar leveranciers. De totaalsom van alle contracten vanuit het contractmanagementsysteem bedragen circa € 355 miljoen.

Wij hebben echter vastgesteld dat binnen de contractwaarde van € 355 miljoen niet alle contracten een contractuele verplichting hebben. Dit is voornamelijk het geval bij raamovereenkomsten. Hierdoor kan het waterschap niet voldoende inzicht geven in de daadwerkelijke verplichting, die toegelicht dient te worden onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen. Wij verzoeken u om het inzicht in de contractuele verplichtingen verder te verbeteren in 2020.”

Ook bij de controle 2020 blijkt dat het verkrijgen van betrouwbare informatie over de niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen uw organisatie veel moeite kost. De betrouwbaarheid van deze informatie wordt beïnvloed door de kwaliteit van de input door de budgethouders en/of contractbeheerders. Deze input voldoet nu nog niet aan de hieraan te stellen eisen.

Wij adviseren u om concerncontrol de betrouwbaarheid van de informatie in Proquro te laten onderzoeken voorafgaand aan het opstellen en laten controleren van de jaarrekening 2021.

Voorspellend vermogen van uw resultaat

In de jaarrekening wordt een resultaat gepresenteerd van € 18,0 miljoen voordelig. De begroting 2020 toont een resultaat van € 0. De gewijzigde begroting laat een resultaat zien van € 6,3 miljoen voordelig. Dat geeft het volgende overzicht:

(keer € miljoen)	Lasten	Baten	Saldo	Mutaties reserves	Resultaat	% Resultaat op totale lasten
Begroting 2020	203	184	-19	19	0	0%
Burap 2020	190	182	-8	13	5	3%
Gewijzigde begroting 2020	190	185	-5	11	6	3%
Jaarrekening 2020	185	193	8	10	18	10%
Afwijking begroting - jaarrekening 2020	91%	105%				

Wij realiseren ons dat het jaar 2020, met vanaf maart 2020 de coronacrisis, een bijzonder jaar was. Desalniettemin adviseren wij u om een meer diepgaande oorzakenanalyse uit te voeren van de in de tabel opgenomen verschillen in de baten, de lasten en dus van het resultaat. Wat is de oorzaak dat voor- of nadelen niet eerder bekend waren en/of niet eerder zijn gemeld. Hierbij gaat het om de vraag op welke wijze het proces rondom de informatievoorziening vanuit de budgethouders kan worden verbeterd. Met als doel het voorspellende vermogen van activiteiten en daar aan gekoppelde financiële middelen te verhogen.

Begrotingsrechtmatigheid is adequaat toegelicht in de jaarrekening; het programma Wegen bevat een onrechtmatigheidsfout

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2020, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 98 en 98a van de Waterschapswet en moeten door de Verenigde Vergadering zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 109 van de Waterschapswet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de Verenigde Vergadering, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de Verenigde Vergadering van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de Verenigde Vergadering.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota van de Commissie BBV. Een belangrijk uitgangspunt is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de Verenigde Vergadering nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneemregelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de Verenigde Vergadering geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant deze kostenoverschrijdingen – waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat de Verenigde Vergadering deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de Verenigde Vergadering nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig en tellen mee in het oordeel van de accountant. Dit is bij waterschap Hollandse Delta overigens niet aan de orde.

Begrotingsafwijkingen werken niet door in de controleverklaring

In totaal heeft uw waterschap € 190 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover € 186 miljoen aan werkelijke lasten in 2020. Dit is in totaal een onderschrijding van € 4 miljoen (2,2%). Aan baten had uw waterschap een bedrag van € 185 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 193 miljoen aan werkelijke baten in 2020.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen op het niveau waarop de Verenigde Vergadering de begroting autoriseert. In uw geval is dat op programmaniveau, waarbij er sprake is van hogere lasten op de programma's Waterketen, Wegen en Algemene Dekkingsmiddelen. De begrotingsrechtmatigheidsfout op het programma Wegen telt voor een bedrag van € 670.000 door in ons rechtmatigheidsoordeel. Deze overschrijding was wel eerder bekend, maar is niet tijdig gemeld aan de Verenigde Vergadering en heeft niet geleid tot een wijziging van de begroting 2020.

Naast overschrijdingen van lasten per programma, zijn ook op onderdelen meer baten gerealiseerd dan begroot. Over de baten rapporteren wij in deze paragraaf niet, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van het criterium begrotings-rechtmatigheid zoals de richtlijnen voorschrijven.

De begrotingsrechtmatigheid omvat ook de overschrijdingen op investeringskredieten. Deze hebben zich in 2020 in materiële zin voorgedaan voor een bedrag van € 1,1 miljoen. Op 10 maart 2021 is de Verenigde Vergadering hierover geïnformeerd en heeft nadere besluitvorming plaatsgevonden. Wij adviseren u om eventuele dreigende overschrijdingen op investeringen eerder te signaleren (voor 31 december van het begrotingsjaar) en besluitvorming te laten plaatsvinden door uw Verenigde Vergadering in het begrotingsjaar.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de toelichtingen die zijn opgenomen in de jaarrekening en in paragraaf Rechtmatigheid, waarin een analyse van de (begrotings-)afwijkingen en de begrotingsrechtmatigheid 2020 is opgenomen.

In beperkte mate sprake van te betalen vennootschapsbelasting

Uitgangspunt in uw jaarrekening is dat in beperkte mate sprake is van activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen. De aangiften over 2019 is inmiddels door u ingediend. Het college verwacht dat ook voor de jaren 2019 en 2020 sprake zal zijn van een beperkte vennootschapsbelastinglast.

Totdat duidelijk is wat het standpunt van de Belastingdienst is ten aanzien van uw aangiften 2019 en 2020 bestaat het risico dat u alsnog wordt geconfronteerd met een afwijkende vennootschapsbelastinglast. Naar de verwachting van het college zal dit geen materiële last zijn. De Vpb-last in 2020 bedraagt circa € 44.000.

Overigens adviseren wij u om voor uw waterschap bij nieuwe en gewijzigde activiteiten uw uitgangspunt te actualiseren.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2020 van € 201.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen waterschappen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2020 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Bij de controle van de WNT-verantwoording 2020 stelden wij vast dat geen sprake was van (zichtbare) interne controle op de opgestelde WNT-verantwoording. Wij adviseren u om in het vervolg voordat de WNT-verantwoording voor controle wordt aangeboden zichtbaar interne controle (door concerncontrol) uit te laten voeren.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uiterlijk 1 juli 2021 uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2020 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken. Indien op grond van andere op de verantwoordelijke van toepassing zijnde regelgeving of een besluit een later tijdstip waarop het financieel verslaggevingsdocument openbaar moet worden gemaakt geldt, is die latere datum de uiterlijke datum van openbaarmaking.

4. Interne beheersing

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle

Op 3 november 2020 hebben wij aan het college van dijkgraaf en heemraden de managementletter 2020 verstrekt. Deze managementletter is gebaseerd op onze werkzaamheden naar aanleiding van onze interim-controle 2020. In de managementletter hebben wij de volgende samenvatting opgenomen:

Managementsamenvatting

Uw interne beheersing

- In het kader van onze interim-controle hebben wij de interne beheersingsomgeving onderzocht, voor zover dit relevant is voor de bijdrage daarvan aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.
- Voor een organisatie met de omvang van waterschap Hollandse Delta is het van belang dat de processen zijn beschreven, het bestaan is vastgesteld van de interne beheersingsmaatregelen en dat de interne controle gedurende het jaar gegevensgerichte werkzaamheden verricht (inclusief IT).
- Op basis van onze interim-controle zijn wij van mening dat de interne beheersing van uw waterschap over het algemeen van voldoende niveau is. De interne beheersingsmaatregelen zijn niet altijd zichtbaar en uniform uitgevoerd. De controle is daarmee hoofdzakelijk gegevensgericht en achteraf uitgevoerd.
- Een IT-audit is gepland voor 2021, waarmee een belangrijke basis kan worden gelegd in het verder professionaliseren van de interne beheersingsomgeving.

(Verbijzonderde) interne controle

- Een start is gemaakt met het verder professionaliseren van control met het invullen van de vacatures voor businesscontrollers en het aanstellen van een nieuwe concerncontroller per 1 juli 2020.
- Het jaarlijks actualiseren van de opzet en inrichting van de processen en het zichtbaar vaststellen van het bestaan aan de hand van voorbeelddocumentatie maakt niet standaard onderdeel uit van de Interne Controle.

Status interne beheersing

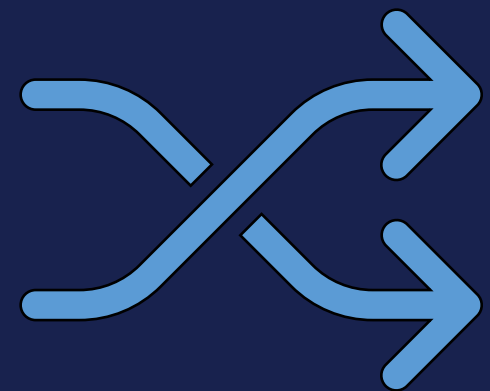
- Voor een verder professionalisering van uw waterschap is het van belang om in uw kwaliteitsborgingsysteem het model van de drie verdedigingslijnes te implementeren.
- U zet stappen in het verder professionaliseren van de invulling en positionering van Concerncontrol. Dit is van belang voor uw verbeteropgave.

Belangrijkste bevindingen

- Til uw interne beheersing naar een hoger niveau en maak daarbij gebruik van het model van de drie verdedigingslijnes.
- Procesbeschrijvingen zijn geactualiseerd, maar verdienen blijvend uw aandacht.
- Verbijzonderde interne controle (VIC) bij Concerncontrol kan verder worden geprofessionaliseerd.
- Werk de uitvoeringsinstructie prestatielevering verder uit en bepaal een uniforme werkwijze bij het oplossen van mismatches bij de "three-way-match".
- Leg de actiepunten uit de maandelijkse gesprekken met de budgethouders vast in een actiepuntenlijst.
- Het voldoen aan Europees aanbestedingsregels is nog niet in alle gevallen vooraf geborgd.
- Voorbereiding op de controle subsidieverantwoordingen moet beter.
- Follow-up adviezen interne en externe controle inbedden in uw planning- en controlcyclus.
- Superuser rechten in uw salarisadministratie zijn onwenselijk.

Voor de details verwijzen wij u graag naar deze managementletter 2020.

5. Overige aangelegenheden

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het college van dijkgraaf en heemraden

Er zijn geen meningsverschillen met het college van dijkgraaf en heemraden geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het college en de medewerkers van uw waterschap de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het college van dijkgraaf en heemraden ontvangen

Wij hebben namens het college van dijkgraaf en heemraden een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving met uitzondering van onze opmerkingen bij de Europese aanbestedingen.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het financieel management en de directie van waterschap Hollandse Delta, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management en directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Bevestiging onafhankelijkheid

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het ‘omzeilen’ van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2020 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Tot slot merken wij op dat het college nog niet beschikt over een in 2020 geactualiseerde en geformaliseerde frauderisicoanalyse. De laatste versie van uw frauderisico-analyse is van 19 december 2019.

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het college en de Verenigde Vergadering.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van waterschap Hollandse Delta in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze

bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen de Verenigde Vergadering of de auditcommissie te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en waterschap Hollandse Delta, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan waterschap Hollandse Delta of een bij waterschap Hollandse Delta betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

- Controle Financiële Verantwoording Aanpak Rotterdamseweg
- Controle Financiële Verantwoording HWBP Fase 2 Spui
- Controle Financiële Verantwoording subsidie Innovatief deel normtraject 20.3

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij waterschap Hollandse Delta in 2020 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten en onzekerheden (x € 1.000)	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Fouten		
Resterende (materiële) getrouwheidsfouten en onzekerheden: afschrijvingen vaste activa zijn te laag	n.v.t.	n.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	n.v.t.	n.v.t.
Rechtmatigheidsfout vanuit externe regels – Europese aanbesteding	322	n.v.t.
Rechtmatigheidsfout vanuit interne regels – begrotingsrechtmatigheid	670	n.v.t.
Totaal rechtmatigheidsfouten	992	
Totaal fouten	992	

Onzekerheden		
	n.v.t.	n.v.t.
Totaal onzekerheden	n.v.t.	n.v.t.

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn.

Daarnaast is in de jaarrekening een aantal correcties doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de Verenigde Vergadering en het college van dijkgraaf en heemraden en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS